

Handläggare: Christina Höglom
Telefon: 08 508 25 606

Till
Socialnämnden

Yttrande över revisionsrapport "Insatser för vuxna med missbruksproblematik"

(1 bilaga)

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar yttrandet till Stadsrevisionen

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat om stadsdelsnämnderna Bromma, Kungsholmen och Skärholmen har ändamålsenliga system och rutiner för att hantera signaler om att vuxna personer kan vara i behov av stöd och hjälp för missbruksproblem och om det finns ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av de insatser som ges. Revisionskontoret bedömer att de granskade stadsdelsnämndernas system och rutiner inte är helt ändamålsenliga och påpekar hur dessa kan och bör utvecklas. Förvaltningen anser att det är viktigt att nå personer med missbruksproblem i ett så

tidigt skede som möjligt och att det krävs tydliga system och rutiner för att identifiera behov av insatser. I ärendet redogörs bl.a. för de utbildningsinsatser som strategiska enheten vid socialförvaltningen genomfört i samarbete med juridiska enheten vid stadsledningskontoret om riktlinjer inom missbruksområdet där bl.a. socialstyrelsens föreskrifter om ledningssystem och Lex Sarah behandlats, samt den särskilda utbildning om Lex Sarah som genomförts för chefer inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden. Förvaltningen anser att det är mycket angeläget att samtliga nämnder utvecklar sitt kvalitetsarbete i enlighet med socialstyrelsens föreskrifter.

Bakgrund

Stadsrevisionen har granskat stadsdelsnämnderna Bromma, Kungsholmen och Skärholmen utifrån om de har ändamålsenliga system och rutiner för att hantera signaler om att vuxna personer kan vara i behov av stöd och hjälp för missbruksproblem. Därutöver har granskats om det finns ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av de insatser som ges. Granskningen har avgränsats till tidiga insatser, vilket avser åtgärder som syftar till att identifiera och stödja personer i risksituationer och/eller personer med riskbeteende så tidigt som möjligt. Socialnämnden berörs av granskningen utifrån sitt uppdrag att utarbeta riktlinjer och följa upp stadsdelsnämndernas missbruksverksamhet.

Revisionskontorets samlade bedömning är att de granskade stadsdelsnämnderna inte har helt ändamålsenliga system och rutiner för att hantera signaler om att vuxna personer kan behöva stöd och hjälp för missbruksproblem samt styrning, uppföljning och kontroll av de insatser som ges. Utifrån granskningen rekommenderar revisionskontoret att stadsdelsnämnderna Bromma och Skärholmen tar fram ett ledningssystem för kvalitet inom individ- och familjeomsorgen. Stadsdelsnämnderna bör också ta fram samverkansöverenskommelser där primärvården ingår och i förekommande fall även kriminalvården. Vidare framhålls att Kungsholmens och Skärholmens stadsdelsnämnder bör utveckla samarbetet med psykiatri, att Bromma och Kungsholmens stadsdelsnämnder bör utveckla det interna samarbetet med försörjningsstödsenheten och att Skärholmens stadsdelsnämnd bör säkerställa att det finns ett fungerande internt samarbete med försörjningsstödsenheten på handläggarnivå. Skärholmens stadsdelsnämnd bör även ta fram mål för den målgrupp som är aktuell eller föremål för insatser på vuxnenheten. Därutöver påpekas att stadsdelsnämnderna bör se över sina rutiner för registrering av inkommande information i verksamhetssystemet Paraplyet och att socialnämnden bör säkerställa att stadens statistik är korrekt samt att rutinerna för registrering tydliggörs.

Ärendet

Ärendet har remitterats från revisionskontoret till Socialnämnden, Kungsholmen, Bromma och Skärholmens stadsdelsnämnder för yttrande senast den 15 mars 2012 samt till övriga stadsdelsnämnder för kännedom.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Att nå personer med missbruksproblem i ett så tidigt skede som möjligt är en viktig utgångspunkt för stadens missbruksarbete. För att detta ska fungera krävs tydliga system och rutiner för att identifiera behov av insatser. Stadens arbete inom missbruksområdet ska ha individen, kvalitet och kompetens som utgångspunkt. Det ska vara lätt att få kontakt med socialtjänsten, den enskilde ska få ett bra bemötande och utredning och de insatser som ges ska så långt som möjligt utgå från kunskapsbaserade metoder, den professionelles expertis och den enskildes erfarenheter och förväntningar. På uppdrag av Kommunfullmäktige har socialförvaltningen tagit fram ett förslag till kvalitetsgaranti som innebär att personer som söker vård ska få kontakt med socialtjänsten samma dag, kontakt med utredande socialsekreterare inom en vecka och planering för insats inom 8 veckor. (SoN 2011-11-24). Socialförvaltningen tar årligen fram en Socialtjänstrapport, där statistik över stadens missbruksarbete redovisas.

Under januari 2012 har strategiska enheten vid socialförvaltningen i samarbete med juridiska enheten vid stadsledningskontoret genomfört tvådagarsutbildningar i de nya riktlinjerna *"Insatser till vuxna med missbruks- och beroendeproblem, utredning dokumentation och insatser enligt socialtjänstlagen"* (KF 2011-10-17). Totalt har c:a 180 chefer och socialsekreterare vid stadsdelsförvaltningarnas vuxen-/missbruksenheter och socialförvaltningens enhet för hemlösa deltagit. I utbildningen har bl.a. ingått avsnitt om lagstiftning, handläggning och dokumentation, kartläggning, bedömning och val av insatser. Även socialstyrelsens nya föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och de nya Lex Sarah bestämmelserna har behandlats. Information har också lämnats kring hur registreringen i paraplysystemet bör gå till för att riktiga statistikuppgifter ska kunna tas fram. Hösten 2011 genomfördes utbildning i Lex Sarah för chefer inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden.

Att utbilda berörd personal i paraplysystemet är ytterst ett ansvar för respektive stadsdelsnämnd, vilket förutsätter att det finns paraplysamordnare vid samtliga nämnder. Socialförvaltningen deltar tillsammans med Sweco (f.d. USK) och paraplyansvariga vid IT-avdelningen vid stadsledningskontoret i ett omfattande projekt för att utveckla statistiksystem för individ- och familjeomsorgen.

Utifrån socialstyrelsens nya föreskrifter om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSF 2011:9) har samtliga verksamheter som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ansvar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet är ledningens verktyg för att leda och planera samt kontrollera, följa upp och utvärdera verksamheten och ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Lex Sarah är en del av det systematiska kvalitetsarbete som enligt 3 kap 3 § SoL och 6 § LSS ska bedrivas. Förvaltningen anser att det är mycket angeläget att samtliga nämnder utvecklar sitt kvalitetsarbete i enlighet med socialstyrelsens föreskrifter.

Bilagor

1. Revisionsrapport. Insatser för vuxna med missbruksproblematik.